

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 147/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 109/2016 a jeho uznesením z 28. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 109/2016 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a jeho uznesením sp. zn. 2 Tos 109/2016 z 28. novembra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že 27. októbra 2016 Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 2 T 71/2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Zároveň krajský súd rozhodol, že podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijíma písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza. Krajský súd tiež rozhodol, že podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku návrh manželky sťažovateľa na nahradenie väzby zárukou neprijíma.

Napadnutým uznesením krajského súdu došlo podľa sťažovateľa k porušeniu ním označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Porušenie označených práv sťažovateľ odôvodňuje takto:

Dňa 16. februára 2016 bolo sťažovateľovi uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV vznesené obvinenie pre skutok (neuvádza, pre aký skutok, pozn.), pre ktorý bola následne podaná obžaloba okresnému súdu. Sťažovateľ uvádza, že *«s ohľadom na skutkovú vetu v uznesení o vznesení obvinenia, sa jedná o presne ten istý skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, teda v priebehu konania (vyšetrovania) nevyšla najavo žiadna nová skutková okolnosť ktorá*

by mala za následok zmenu právnej kvalifikácie (dokonca v zmysle obžaloby má byť spôsobená škoda nižšia o 4.582.- Eur) do prísnejšej roviny. Napriek tomu však táto „prečinová“ trestná vec sa premenila na trestné stíhanie za zločin v ods. 4, a to opätovne zdôrazňujem bez toho, aby po vznesení obvinenia došlo k novým skutkovým zisteniam, ktoré by mali vplyv na právnu kvalifikáciu.». Preto ak od začiatku vyšetrovania boli dané tie isté skutkové okolnosti, je zrejmé, že uznesenie o vznesení obvinenia podľa sťažovateľa nevydal vecne príslušný policajt. Sťažovateľ uvádza, že vecná príslušnosť orgánu činného v trestnom konaní, ktorý vydal uznesenie o vznesení obvinenia, je v súčasnosti už neodstrániteľnou právnou vadou, a preto pokiaľ je v predmetnom trestnom konaní vedenom okresným súdom stíhaný na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, *„obžaloba je automaticky taktiež postihnutá právnou vadou, keďže táto môže byť podaná len pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie (§ 234 ods. 2 TP); je totiž úplne samozrejmé, že pokiaľ zákon v hypotéze svojho ustanovenia upravujúceho možnosť podať obžalobu, upravuje predpoklad v podobe vznesenia obvinenia, má sa tým na mysli, že uznesenie o vznesení obvinenia muselo byť vydané v súlade so zákonom“.*

Podľa názoru sťažovateľa je potrebné hodnotiť uznesenie o vznesení obvinenia ako nezákonné s prihliadnutím na to, že *„väzbu je možné aplikovať výlučne len vo vzťahu k obvinenému (nakoľko uznesenie o vznesení obvinenia predstavuje súhrn materiálnych podmienok väzby)“.* Tvrdí, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané v rozpore so zákonom, pretože senát krajského súdu nesprávne vyhodnotil jeho argumentáciu týkajúcu sa nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia a vysloveným verdiktom zasiahol do jeho základných práv, a preto mal byť prepustený z väzby na slobodu.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že vo svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu namietal predovšetkým skutočnosť, že okresný súd rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu *„bez konkrétneho výsluchu mojej osoby ako obvineného“.* Krajský súd na neverejnom zasadnutí podľa § 194 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu, vypočul sťažovateľa, a tak vlastne korigoval nezákonnosť okresného súdu, ktorý ho pred rozhodnutím o väzbe nevypočul. Takýto postup krajského súdu je podľa sťažovateľa ústavne nekonformný *„a z hľadiska článku 46 ods. 1 Ústavy SR*

a článku 6 ods. 1 Dohovoru neakceptovateľný“. Podľa sťažovateľa „ak krajský súd na podklade podanej sťažnosti zruší napadnuté uznesenie v celom rozsahu, pretože je nezákonné, ako sankcia pre porušenie práva, musí prísť prepustenie obvineného, len takýto postup totiž môže byť zákonný v intenciách spravodlivého procesu. Tohto názoru som najmä s poukazom na to, že porušenie zákona, ku ktorému došlo zo strany okresného súdu pri rozhodovaní o mojej žiadosti o prepustenie z väzby, bolo natoľko závažné, že iný záver nie je prípustný. Uvedeným postupom došlo totiž k vážnemu zásahu do zásady dvojinstančnosti konania, nakoľko okresný súd nemohol riadne a dostatočne zvážiť okolnosti, ktoré by vyplynuli v prípade riadneho vykonania výsluchu mojej osoby, a ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodovanie o mojej žiadosti o prepustenie z väzby. V mojom prípade ma totiž riadne vypočul a zvážil mnou uvádzané argumenty jedine krajský súd, pričom však proti jeho verdiktu, som už nemohol využiť žiadny riadny opravný prostriedok. Uvedeným postupom mi bolo odopreté, aby bolo o mnou uvedených argumentoch v rámci môjho výsluchu rozhodnuté prvostupňovým súdom a aby som proti rozhodnutiu prvostupňového súdu s riadnym odôvodnením mohol uplatniť opravný prostriedok. Týmto postupom došlo k vážnemu porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Následne sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (napr. I. ÚS 165/02, I. ÚS 67/03, II. ÚS 597/2012), ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru (napr. Žúbor proti Slovensku – sťažnosť č. 7711/06, Chodorkovskij proti Rusku – sťažnosť č. 5829/04).

Na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné práva sťažovateľa, a to právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť v zmysle čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tos/109/2016 porušené boli.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 11. 2016, sp. zn. 2 Tos/109/2016 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

3. *Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané zadostučinenie vo výške 5.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť sťažovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu do mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6

ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením. Napriek tomu, že sťažovateľ v petite sťažnosti nešpecifikoval, ktoré práva v rámci čl. 5 dohovoru namieta, z obsahu odôvodnenia jeho sťažnosti vyplýva, že ide o práva podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť...

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení

K porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby bola zamietnutá napriek tomu, že mu bolo v rozpore so zákonom vznesené obvinenie a následne v rozpore so zákonom na neho bola podaná aj obžaloba, a tiež preto, že krajský súd po vypočutí sťažovateľa rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu bez toho, aby ho prepustil z väzby na slobodu. Sťažovateľ zastáva názor, že tým, že bol vypočutý až v konaní pred krajským súdom, mu bolo odopreté, aby bolo o jeho argumentoch, ktoré by predniesol pri výsluchu pred súdom prvého stupňa, rozhodnuté súdom prvého stupňa a aby proti jeho rozhodnutiu mohol následne uplatniť riadny opravný prostriedok.

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru považuje za potrebné najskôr poukázať na to, že základné právo zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí ústavný súd brať do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00, II. ÚS 466/2013). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Obdobne aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43). Z už vyslovených právnych názorov ústavného súdu tiež možno vyvodiť, že z hľadiska rozsahu práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ústavy a práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru neexistujú medzi týmito právami

zásadné rozdiely, keďže čl. 17 ústavy zahŕňa aj práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (napr. III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, IV. ÚS 181/07).

Právomoc ústavného súdu je vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Ústavný súd je zároveň oprávnený a povinný preskúmať, či všeobecný súd rešpektoval možnosť uplatniť právo na prepustenie z väzby, či o každej žiadosti o prepustenie rozhodol a či jeho rozhodnutie vychádzalo zo skutkových dôvodov, ktoré viedli k uvaleniu a trvaniu väzby. Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné.

Ústavný súd stabilne k obsahu a podstate základného práva na osobnú slobodu tiež uvádza, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavka obsiahnutá v tomto článku sa nemôže definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti sťažovateľ uviedol (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého

súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Krajský súd 28. novembra 2016 na neverejnom zasadnutí skôr, ako vyhlásil svoje rozhodnutie v súlade s § 72 ods. 2 Trestného poriadku, vypočul sťažovateľa k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Následne napadnutým uznesením podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu a sám o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol tak, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Písomný sľub sťažovateľa krajský súd podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal a jeho väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ani nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Zároveň krajský súd podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku neprijal ani návrh jeho manželky na nahradenie väzby peňažnou zárukou.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd potom, ako zrekapituloval doterajší priebeh konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj konania vo veci samej v časti relevantnej pre toto konanie, uviedol: *„Sťažnostný súd po preskúmaní celého spisového materiálu konštatuje, že u obvineného naďalej pretrváva dôvod väzby uvedený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku.*

Podľa § 71 ods. 1 Tr. poriadku...

V zmysle § 72 ods. 2 Tr. poriadku – veta prvá...

Podľa § 76 ods. 1 Tr. por...

Podľa § 76 ods. 2 veta pred bodkočiarkou Tr. por...

Podľa § 76 ods. 6 písm. b/ Tr. por...

Podľa § 76 ods. 7 písm. b/ Tr. por...

Podľa § 79 odsek 2 Tr. por. prvá a druhá veta...

Podľa § 79 ods. 3 Tr. poriadku...

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por...

Podľa § 81 Tr. por...

Sťažnostný súd preskúmal dôvodnosť trestného stíhania, charakter skutku, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, stav konania a s poukazom na charakter trestnej činnosti, osobu obvineného, dospel k záveru, že tieto skutočnosti naďalej opodstatňujú dôvodnosť obmedzenia osobnej slobody podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. pri rešpektovaní základných ľudských práv a slobôd. Dĺžka väzby do dnešného dňa je primeraná vzhľadom k tomu, že sa jedná o trestné stíhanie pre zločin (§ 76 ods. 6 písm. b/ Tr. por.).

K dôvodom žiadosti obžalovaného je potrebné uviesť, že postup polície pri začatí trestného stíhania a následne vzneseného obvinenia bol procesné správny. Vznesené obvinenie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. povereným príslušníkom PZ uznesením sp. zn. ORP-158/DK-B4-2016 zo dňa 16. 02. 2016 a následne dňa 12. 04. 2016 oznámená zmena právnej kvalifikácie na zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. vyšetrovatel' OR PZ priamo pri výsluchu obžalovaného za účasti obhajcu obžalovaného je v súlade s procesnými právami a ustanovením § 202 ods. 1 a následne § 200 ods. 1 Tr. por. Presun kompetencii v zmysle týchto ustanovení nevyžaduje ďalšie písomné rozhodnutie, je založené na vecnej príslušnosti. Preto uvedený postup je v súlade so zákonom, čo konštatoval v závere uznesenia aj súd prvého stupňa.

Sťažnostný súd preskúmal dôvodnosť trvania väzby a dospel k záveru, že v tomto smere súd prvého stupňa rozhodol vo vzťahu k ďalšiemu trvaniu obmedzeniu osobnej slobody obžalovaného správne. Sťažnostný súd preto na tieto dôvody poukazuje, osvojuje si ich bez potreby ich znova opakovať. Je treba konštatovať, že dôvodnosť obmedzenia osobnej slobody z tzv. preventívneho dôvodu, vychádza z potreby zamedzenia v pokračovaní páchaní ďalšej trestnej činnosti obžalovaným. Obžalovaný sa totiž predmetnej trestnej činnosti dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia pre obdobný delikt, kedy bol odsúdený k podmienenému trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, skúšobná doba plynula od 29. 04. 2015 až do 29. 04. 2020, a predmetného skutku sa dopustil 10. 02. 2016. Sťažnostný súd konštatuje, že aj v minulosti bol obžalovaný odsúdený pre majetkový delikt, a napriek tomu, že má predchádzajúce odsúdenia zahľadené (štyri odsúdenia) pri hodnotení osoby obžalovaného je potrebné brať aj tieto odsúdenia do úvahy.

Vo vzťahu k ponúknutej peňažnej záruke manželkou obžalovaného je podľa názoru sťažnostného súdu potrebné uviesť, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na nahradenie väzby touto zárukou, a to na základe toho, že manželka doposiaľ nezabránila tomu, aby sa obžalovaný opätovne, a to v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia za rovnakú trestnú činnosť dopúšťal majetkovej trestnej činnosti. Je sporné, že ponúknutá náhrada väzby by vôbec bola reálne schopná zamedziť protiprávnemu správaniu obžalovaného, ktorým hrozba trestom v prípade premeny podmiennečného trestu nebránila v páchaní ďalšej trestnej činnosti.

Takáto trestná činnosť má stúpajúci trend a pri individuálnom posúdení dôvodnosti obmedzenia slobody obžalovaného je potrebné prihliadať aj na generálnu prevenciu spoločnosti pred jej páchaním.

Naviac je potrebné uviesť, že dôvody väzby sú konštruované tak, aby zamedzili do budúcnosti ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti u zadržanej osoby.

Obžalovaný predložil písomné vyjadrenie k sťažnosti na neverejnom zasadnutí spolu so sľubom. Sťažnostný súd preskúmal možnosť prijatia ponúknutého sľubu a konštatuje, že s poukazom na osobu obžalovaného, charakter trestnej činnosti nie je možné ponúknutý sľub akceptovať, a preto ho neprijal.

Následne sťažnostný súd obligatórne rozhodoval aj o možnosti v zmysle § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 67/13 zo dňa 05. 06. 2013 a konštatuje, že vo vzťahu k osobe obžalovaného by nebolo opodstatnené nahradenie väzby obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože takýto postup by nezabránil obžalovanému v pokračovaní v trestnej činnosti.“

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj vyžiadanej spisovej dokumentácie zistil, že sťažovateľ odôvodnil porušenie označených práv obdobnými námietkami, ktoré predostrel aj prostredníctvom svojej žiadosti o prepustenie z väzby a následne aj sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu.

Ako už bolo uvedené, sťažovateľ odôvodňuje porušenie označených práv tým, že žiadosť o prepustenie z väzby bola zamietnutá napriek tomu, že mu bolo v rozpore

so zákonom vznesené obvinenie a následne v rozpore so zákonom na neho bola podaná aj obžaloba. Sťažovateľ zastáva názor, že mal byť z väzby prepustený.

Ako z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, sťažovateľovi bolo uznesením sp. zn. ORP-158/DK-B4-2016 zo 16. februára 2016 vznesené obvinenie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) a b) Trestného zákona povereným príslušníkom Policajného zboru a následne 12. apríla 2016 mu bola vyšetrovateľom oznámená zmena právnej kvalifikácie na zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, 3 písm. a) a b) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona priamo pri jeho výsluchu za účasti jeho obhajcu. Krajský súd preto považoval postup policajta za procesne správny.

Ústavný v tejto súvislosti poukazuje na to, že Trestný poriadok nevyklučuje, aby v priebehu prípravného konania došlo k zmene právnej kvalifikácie trestného činu, pre ktorý bolo pôvodne vznesené obvinenie.

Podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom alebo aj ďalším trestným činom, ako bol v uznesení o vznesení obvinenia právne kvalifikovaný, policajt obvineného na túto okolnosť písomne upozorní; upozornenie môže uviesť aj v zápisnici. Rovnopis upozornenia alebo zápisnice doručí do 48 hodín prokurátorovi.

Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu a z príslušných ustanovení Trestného poriadku, konštatuje, že krajský súd sa touto námietkou sťažovateľa primeraným spôsobom zaoberal a jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo považuje postup polície pri začatí trestného stíhania a následnom vznesení obvinenia za procesne správny. Navyše krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia (v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu) v rámci svojej argumentácie podľa názoru ústavného súdu presvedčivo a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil aj existenciu väzobného dôvodu a zároveň ústavne konformným spôsobom interpretoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré upravujú rozhodovanie o väzbe.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, podľa ktorej tým, že ho krajský súd pred rozhodnutím o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu vypočul a následne rozhodol bez toho, aby ho prepustil z väzby na slobodu, mu bolo odopreté, aby bolo o jeho argumentoch, ktoré by predniesol pri výsluchu pred súdom prvého stupňa, rozhodnuté súdom prvého stupňa a aby proti jeho rozhodnutiu mohol následne uplatniť riadny opravný prostriedok, ústavný súd uvádza, že túto považuje za zjavne nedôvodnú.

Podstatou inštitútu sťažnosti podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku je umožniť flexibilné preskúmanie a v prípade zistenia pochybení v postupe súdu prvého stupňa aj nápravu týchto pochybení, ktoré sa v práci súdu prvého stupňa môžu vyskytnúť. Trestný poriadok umožňuje, aby sťažnostný súd, ktorý o sťažnosti rozhoduje, v prípade, že sťažnosť nezamietne, zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a sám vo veci rozhodol [§ 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pozn.].

Keďže, ako z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, okresný súd pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nepostupoval v súlade s § 72 ods. 2 Trestného poriadku – nevypočul sťažovateľa pred rozhodnutím o jeho žiadosti, krajský súd potom, ako rozhodnutie zrušil, jeho pochybenie napravil postupom podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku a následne v súlade s § 72 ods. 2 Trestného poriadku sťažovateľa k jeho žiadosti vypočul.

Podľa názoru ústavného súdu bol takýto postup krajského súdu v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých

sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení došlo aj k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd považoval za potrebné v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, IV. ÚS 71/2012) poukázať na vzťah čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu k čl. 46 ods. 1 ústavy. Z obsahu čl. 17 ústavy vyplýva, že tento vo svojich ustanoveniach zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie

a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd považuje v zhode so svojou doterajšou judikatúrou za potrebné uviesť, že konania všeobecných súdov, v rámci ktorých sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to predpokladá označený článok dohovoru. Postupom všeobecného súdu v takýchto konaniach podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z toho dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. O oprávnenosti trestného obvinenia sa rozhoduje v trestnom konaní, s ktorým súvisí, predchádza mu alebo po ňom nasleduje rad konaní alebo rozhodnutí, ktoré sa priamo netýkajú oprávnenosti trestného obvinenia, a spravidla tieto konania, okrem iného aj konanie o rozhodnutí o väzbe, nepodliehajú režimu čl. 6 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Pre konanie a rozhodovanie o väzbe platí špeciálna a pritom v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05). Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax ESLP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok ESLP de Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, bod 65, bod 67, bod 71 – bod 77 atď.).

Vzhľadom na skutočnosť, že ochrana práv a slobôd súvisiaca s rozhodovaním všeobecných súdov o zákonnosti väzby, resp. jej ďalšieho trvania spadá *ratione materiae* pod ochranu garantovanú prostredníctvom čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, ktoré obsahujú základné hmotné a tiež procesné atribúty osobnej slobody vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení (obdobne pozri III. ÚS 135/04, III. ÚS 108/06, II. ÚS 241/2016), ústavný súd sťažnosť v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2017